

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5605/2020
02.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиоца Привредно друштво „Hit international“ д.о.о. Београд, чији су пуномоћници Милош Чуровић и Ђорђе Симић, адвокати из ..., против тужене Републике Србије, Владе Републике Србије, Министарства финансија, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради стицања без основа, одлучујући о ревизијама странака, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4265/19 од 14.05.2020. године, у седници одржаној 02.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване ревизије странака изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4265/19 од 14.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 16976/18 од 23.01.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име стицања без основа исплати 2.500.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, са каматом по стопи Европске централне банке почев од 07.12.2006. године до 24.12.2012. године у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, а од 25.12.2012. године по стопи која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена, у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име стицања без основа исплати 1.500.000 евра, у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, са каматом по стопи Европске централне банке почев од 03.02.2011. године до 24.12.2012. године у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, а од 25.12.2012. године по стопи која се утврђује на годишњем нивоу у висини

референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, до исплате. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4265/19 од 14.05.2020. године, ставом првим изреке, одбијене су, као неосноване жалбе странака и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену странке су благовремено изјавиле ревизије, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20) и утврдио да ревизије странака нису основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом странака се конкретно не указује на постојање других битних повреда одредаба парничног поступка које могу бити ревизијски разлог на основу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је расписала јавни позив за добијање дозволе за приређивање посебних игара на срећу у играчницама у 2006. години, након ког поступка је Влада Републике Србије донела решење 09.11.2006. године, којим је тужиоцу дала дозволу за приређивање посебних игара на срећу у играчници лоцираној на територији града Београда, у пречнику од 30 км до 50 км од зграде Скупштине града Београда, на рок од 10 година. Решењем је предвиђено да је приређивач дужан да у року од 45 дана од дана доношења решења са туженом закључи уговор о преношењу права на приређивање игара на срећу у играчници, да изврши уплату накнаде за добијену дозволу за приређивање посебних игара на срећу у играчници у динарској противвредности од 2.500.000 евра, у року прописаном Законом о играма на срећу и да приређивач не може почети са приређивањем посебних игара на срећу у играчници док не изврши уплату накнаде за добијену дозволу. Банка „NLB ЛНВ“ Београд је на захтев тужиоца 06.12.2006. године издала гаранцију на износ динарске противвредности од 300.000 евра, која гаранција је ступила на снагу даном доношења решења Владе РС од 09.11.2006. године. Између странака је 22.12.2006. године закључен уговор о преношењу права на приређивање посебних игара на срећу у играчницама. У члану 1. уговора наведено је да је приређивач доставио доказ о уплати на име дозволе за приређивање, банкарску гаранцију на име наменског депозита, доказ о обезбеђеном ризику – депозиту, као и доказ о праву коришћења на одговарајућим просторијама за играчницу у којој ће приређивати посебне игре на срећу, које су предмет уговора о закупу просторија од 07.11.2006. године, које је тужилац, као купац закључио са АА, као куподавцем. У члану 3. уговора, друга глава, наведено је да се приређивач обавезује да игре на срећу за које је добио дозволу актом Владе и које су предмет уговора почне да приређује најкасније на дан 31.12.2008. године у просторијама које се налазе у .. у Улици ... бр. ... . Тужилац је, у својству купца 21.09.2007. године закључио уговор о купопродаји, који је за предмет имао

купопродају пољопривредног земљишта, кп. бр. .../... и .../... К.О. ... . На предлог тужиоца за промену датума отпочињања приређивања посебних игара на срећу у играчници и за промену локације на којој ће се приређивати посебне игре на срећу у играчници, 26.12.2008. године закључен је анекс бр. ... уговора о преношењу права на приређивање посебних игара на срећу у играчницама од 22.12.2006. године. У члану 1. став 4. анекса наведено је да је приређивач доставио гаранцију НЛБ банке од 10.12.2008. године за 24 месечни износ годишњег предложеног износа накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама у износу од 1.500.000 евра у динарској противвредности, која ће бити активирана у случају да приређивач не почне са радом у року утврђеном анексом, којим је продужен рок за почетак рада играчнице најкасније до 31.12.2010. године. Из члана 1. став 5. следи да су се уговорне стране сагласиле да се анексом може изменити само датум отпочињања игара на срећу у играчницама. Тужилац се као приређивач више пута обраћао туженој ради измена закљученог уговора, након донете одлуке Уставног суда од 17.06.2009. године, којом је утврђено да одредбе тачке 3. и тачке 4. став 1. Одлуке о динамици давања дозвола за приређивање посебних игара на срећу у играчницама нису у сагласности са Уставом и Законом о играма на срећу, као и након промене ГУП, којим су кп. бр. .../... и .../... КО ... експроприсане тужиоцу у општем интересу. Тужена је дописом од 03.11.2009. године и од 06.12.2010. године обавестила тужиоца да нема правног основа за тражене измене уговора од 22.12.2006. године и продужења дозволе на 10 година после отварања играчнице. Решењем Владе РС од 21.01.2011. године тужиоцу је одузета дозвола за приређивање посебних игара на срећу у играчници, дата решењем Владе од 09.11.2006. године, а у решењу је наведено да се даном доношења решења има сматрати да је раскинут уговор о преношењу права на приређивање посебних игара на срећу у играчницама од 22.12.2006. године. Влада Републике Србије се 24.01.2011. године обратила „NLB LNB“ банци са захтевом за активирање гаранције од 10.12.2008. године, с обзиром на то да тужилац није почео са радом до 31.12.2010. године. Одлуком Управног суда У 2345/11 од 14.03.2013. године, одбијена је тужба тужиоца ради поништаја решења о одузимању дозволе за приређивање посебних игара на срећу, а одлуком Врховног касационог суда Узп 160/2013 од 27.08.2013. године одбијен је захтев тужиоца за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда од 14.03.2013. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права, члана 1., 7., 20. став 1., 43., 47. и 54. Закона о играма на срећу („Службени гласник РС“, бр. 84/2004 и 85/2005 – др. Закон) и Уредбе о ближим условима, начину и поступку за издавање дозволе за приређивање посебних игара на срећу у играчницама („Службени гласник РС“, бр. 77/2005) одбили, као неоснован захтев тужиоца за исплату 2.500.000 евра, са каматом, а правилном применом члана 132. Закона о облигационим односима обавезали тужену да тужиоцу исплати 1.500.000 евра у динарској противвредности, са каматом, а разлоге које су за своју одлуку дали нижестепени судови у свему прихвата и Врховни касациони суд.

Чланом 1. Закона о играма на срећу прописано је да овим Законом уређују се врсте, услови и начин приређивања игара на срећу, остваривање и припадност прихода остварених приређивањем игара на срећу, као и надзор над приређивањем игара на срећу. Чланом 5. Закона прописани су циљеви и расподела средстава, према ком члану игре на срећу приређују се ради разоноде учесника, остваривања добитака у новцу, стварима, услугама или правима и остваривања дела средстава која су приход буџета Републике Србије (став 1.), а део средстава који је приход буџета Републике у износу од

40%, користи се за финансирање Црвеног крста Србије и других друштвених организација и удружења грађана које спроводе програме у циљу заштите и унапређења положаја особа са инвалидитетом, установа социјалне заштите, социјално-хуманитарних организација, спорта и локалне смоуправе. Право на приређивање игара на срећу представља делатност од општег интереса за Републику, како је то прописано чланом 6. став 1. закона, а приређивање игара на срећу је право Републике, ако овим законом није друкчије предвиђено (став 2.). Чланом 7. ставом 1. истог закона, прописано је да Република може, у складу са овим Законом, пренети право на приређивање игара на срећу на правна лица са седиштем на територији Републике, као приређивача игара, док је ставом 2. истог члана прописано да право приређивања игара на срећу из става 1. овог члана, у складу са Законом, преноси се на основу: 1) дозволе; 2) одобрења; 3) сагласности. Чланом 20. став 1. истог Закона прописано је да право на приређивање посебних игара на срећу у играчницама преноси се дозволом, коју даје Влада. Чланом 43. став 1. истог Закона прописано је да правно лице које је добило дозволу за приређивање посебних игара на срећу у играчницама закључује уговор са Републиком о преношењу права на приређивање игара на срећу, ставом 2. истог члана шта уговор из става 1. овог члана треба да садржи, док су ставом 3. истог члана прописани услови за закључење уговора из става 1. овог члана. Чланом 47. ставом 1. истог Закона прописано је да на предлог министара, Влада може донети акт о одузимању дозволе за приређивање посебних игара на срећу у играчницама, ако утврди да приређивач није почео са радом у року утврђеном у уговору из члана 43. овог Закона, док је ставом 2. прописано да доношењем акта из става 1. овог члана уговор о преношењу права на приређивање посебних игара на срећу у играчницама сматра се раскинутим. Чланом 54. истог Закона прописано је да накнада за добијену дозволу из члана 43. став 3. тачка 2) овог Закона уплаћује се на рачун Трезора, у року од 30 дана од дана пријема акта о давању дозволе а приређивач не може почети са радом док не изврши уплату накнаде.

Уредбом о ближим условима, начину и поступку за издавање дозволе за приређивање посебних игара на срећу у играчницама уређени су ближи услови, начин и поступак за издавање дозволе за приређивање посебних игара на срећу у играчницама.

Члан 132. Закона о облигационим односима регулише дејство раскида уговора, а ставом 2. овог члана прописано је да, ако је једна страна извршила уговор потпуно или делимично, да има право да јој се врати оно што је дала. Банкарску гаранцију на основу члана 1083. Закона о облигационим односима издаје банка у писаној форми чиме се обавезује према примацу гаранције (кориснику) да ће за случај да му треће лице не испуни обавезу о доспелости измирити обавезу, ако буду испуњени услови наведени у гаранцији.

Законом о играма на срећу и Уредбом уређени су врсте, услови и начин приређивања игара на срећу. Приређивање игара на срећу представља делатност од општег интереса за тужену, која може то право пренети на правна лица, а које право се може пренети и на основу дозволе, а правно лице, које је добило дозволу за приређивање игара на срећу је у обавези да плати накнаду за добијену дозволу, па тек након добијања дозволе и плаћања накнаде за добијену дозволу, да са Републиком закључи уговор о преносу права. С обзиром на то да услов за закључење уговора о преношењу права на приређивање игара на срећу је да је правно лице добило дозволу за приређивање игара на срећу и да је платило накнаду за добијену дозволу, то следи да

накнада плаћена на име добијене дозволе није уговорна обавеза правног лица, јер се иста плаћа за добијену дозволу, а пре закључења уговора са Републиком о преношењу права на приређивање игара на срећу. Стога, у случају када је дозвола за приређивање игара на срећу одузета правном лицу и раскинут уговор о преношењу права на приређивање игара на срећу, Република није у обавези да правном лицу врати накнаду плаћену за добијање дозволе.

Код утврђеног да је тужена решењем од 09.11.2006. године тужиоцу дала дозволу за приређивање посебних игара на срећу у играчници лоцираној на територији града Београда, на рок од 10 година и да је тужилац у складу са тим решењем, а на основу члана 54. у вези члана 43. став 2. тачка 3. Закона о играма на срећу уплатио 2.500.000 евра на име накнаде за добијену дозволу за приређивање игара на срећу, а након тога са туженом закључио уговор о преношењу права на приређивање игара на срећу, да је решењем тужене од 21.01.2011. године тужиоцу одузета дозвола за приређивање игара на срећу и раскинут уговор, то следи да тужена није у обавези да тужиоцу врати новчани износ који је платио за добијену дозволу за приређивање игара на срећу, јер је добијање дозволе и плаћање накнаде за добијену дозволу био услов за закључење уговора о преношењу права на приређивање игара на срећу са тужене на тужиоца. Наиме, странке су поводом свог пословног односа имале закључен писани уговор о преношењу права на приређивање игара на срећу и анекс уговора, којима су уредили своје уговорне односе, а услов за закључење тог уговора је био добијање дозволе и плаћање накнаде за добијену дозволу, па како се захтев тужиоца заснива на повраћају накнаде плаћене за добијену дозволу, која није уговорна обавеза тужица, већ услов за закључење уговора, то тужилац нема право на повраћај те накнаде у ситуацији када је уговор раскинут. Осим тога, одлуком Управног суда У 2345/11 од 14.03.2013. године, одбијена је тужба тужиоца ради поништаја решења о одузимању дозволе за приређивање посебних игара на срећу, а одлуком Врховног касационог суда Узп 160/2013 од 27.08.2013. године одбијен је захтев тужиоца за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда од 14.03.2013. године, у ком поступку је цењена правилност и законитост одлуке тужене о одузимању дозволе тужиоцу за приређивање посебних игара на срећу.

Са напред наведених разлога, по налажењу Врховног касационог суда, наводи ревизије тужиоца о погрешној примени материјалног права нису основани. Ревизијом се понављају наводи жалбе, које је другостепени суд ценио, због чега их ревизијски суд неће посебно образлагати, будући да су наводи жалбе тужиоца правилно и свеобухватно оцењени побијаном пресудом.

По оцени Врховног касационог суда, а супротно наводима ревизије тужене, правилно су одлучили нижестепени судови када су обавезали тужену да тужиоцу исплати 1.500.000 евра, са каматом, правилном применом члана 132. и члана 1083. Закона о облигационим односима.

Наиме, код утврђеног да је 22.12.2006. године између странака закључен уговор о преношењу права на приређивање посебних игара на срећу у играчницама, а 26.12.2008. године анекс тог уговора, којим анексом је продужен рок за почетак рада играчнице најкасније до 31.12.2010. године, да је у члану 1. став 4. анекса наведено да је тужилац доставио гаранцију банке од 10.12.2008. године за 24. месечни износ годишњег предложеног износа накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама у износу од 1.500.000 евра у динарској противвредности, која ће бити

активирана у случају да приређивач не почне са радом у року утврђеном анексом, да је решењем тужене од 21.01.2011. године тужиоцу одузета дозвола за приређивање игара на срећу и да је раскинут уговор о преношењу права на приређивање игара на срећу, па како је тужена након раскида уговора поднела захтев за активирање гаранције, а како банкарска гаранција представља институт чији је основни циљ обезбеђење и извршење преузетих уговорних обавеза, то су правилно закључили нижестепени судови да је раскидом уговора тужена изгубила право да по основу раскинутог уговора наплати банкарску гаранцију.

Са напред наведених разлога, неосновани су наводи ревизије тужене о погрешној примени материјалног права, те с тим у вези да се ради о уговорној казни, управо имајући у виду одредбу члана 1083. Закона о облигационим односима и правну природу банкарске гаранције, те стим у вези, тужена није била овлашћена да реализацијом банкарске гаранције фактички тражи извршење обавезе чије неизвршење је био разлог за раскид уговора.

Супротно наводима ревизије, правилна је и одлука о трошковима поступка, будући да је иста донета правилном применом члана 153., 154. и 158. ЗПП.

На основу изложеног, применом члана 414. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић